

REGULERINGSKOMMISSIE VOOR ENERGIE IN HET BRUSSELS HOOFDSTEDELIJK GEWEST

BESLISSING (BRUGEL-BESLISSING-20241024-292)

betreffende de tariefsaldi gerapporteerd door de
netbeheerder SIBELGA met betrekking tot het boekjaar
2023 – Elektriciteit

Opgesteld op basis van artikel 9quinquies, 20° van de
ordonnantie van 19 juli 2001 betreffende de organisatie van
de elektriciteitsmarkt in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest
en de tariefmethodologie elektriciteit van 7 maart 2019

24/10/2024

Inhoudsopgave

1	Inleiding.....	4
1.1	Juridische grondslag.....	4
1.2	Historiek van de procedure	5
2	Volledigheid van de ontvangen documenten	6
3	Overeenstemming van de gerapporteerde gegevens	7
3.1	Overeenstemming van de cijfergegevens met het investeringsplan.....	7
3.2	Overeenstemming van de cijfergegevens met het ODO-verslag.....	9
3.3	Aanpak van de ODO-kosten door BRUGEL.....	11
4	Innovatieve projecten.....	12
5	Projecten en IT-roadmap	13
5.1	Procedure	13
5.2	Gerealiseerd in 2023.....	13
5.3	Blended rate	15
6	KPI-indicatoren	16
7	Controle van de saldi	18
7.1	Gevolgen van de inflatie	19
7.2	Gedistribueerde volumes.....	20
7.3	Follow-up van de beslissing betreffende de ex-postcontrole 2022	21
7.4	Verbonden ondernemingen of ondernemingen met een deelnemingsverhouding	21
7.5	Geleverde inspanningen op het vlak van kostenbeheersing	21
7.6	Controle op de toepassing van de evolutie van het totale inkomen.....	22
7.7	Evolutieparameters van de RAB en van de berekening van het rendementpercentage van het gereguleerd actief	22
7.8	Controle van het redelijke karakter van de kosten	23
7.8.1	Beheersbare kosten.....	23
7.8.2	Niet-beheersbare kosten	26
7.9	Algemene voorstelling van de gerapporteerde saldi	30
7.9.1	Voorstelling van de beheersbare saldi 2023	30
7.9.2	Voorstelling van de niet-beheersbare saldi 2023.....	30
8	Evolutie van het tariefreguleringsfonds elektriciteit	31
9	Bestemming van het tarieffonds	32
10	Beslissingen	33
11	Algemeen voorbehoud	34
12	Beroep	34

Lijst van de illustraties

Figuur 1: Waargenomen verschillen tussen het initiële tariefvoorstel, de investeringsplannen en de realiteit.....	7
Figuur 2: Ontleding van de RAB elektriciteit op 31/12/2023	8
Figuur 3: Waargenomen verschillen tussen de tariefvoorstellen, de ODO-verslagen en de realiteit..	10
Figuur 4: Samenstelling van de post "openbare verlichting".....	11
Figuur 5: Structuur van de streams en programma's die de IT-projecten van SIBELGA samenbrengen vanaf 2023.	13
Figuur 6: Uitgaven Smartrias sinds 2015.....	14
Figuur 7: Uitgaven IT-projecten 2016-2023.....	14
Figuur 8: Inflatie (BFP).....	19
Figuur 9: Evolutie van de elektriciteitskosten.....	20
Figuur 10: Gedistribueerde volumes	20
Figuur 11: Gerealiseerde, begrote billijke marge en percentage van het WACC-rendement.....	23
Figuur 12: Evolutie van de bedragen van verworpen administratieve boetes sinds 2015.....	25
Figuur 13: Embedded costs sinds 2015.....	26
Figuur 14: IRS-referentie en financiering verkregen door SIBELGA: Lening 2013 (€ 100 miljoen) en USPP 2023 (€ 190 miljoen)	27
Figuur 15: Momenten van aankoop van elektriciteit door SIBELGA.....	28
Figuur 16: Evolutie van het tariefreguleringsfonds elektriciteit in 2023.....	31
Figuur 17: Evolutie van de bestemming van het tariefreguleringsfonds elektriciteit.....	32

I Inleiding

De regulatoire saldi worden bepaald als zijnde het vastgestelde verschil, voor elk van de jaren van de regulatoire periode, tussen enerzijds de geraamde kosten die zijn opgenomen in de goedgekeurde begroting en de reële gerapporteerde kosten en anderzijds de geraamde inkomsten die zijn opgenomen in de goedgekeurde begroting en de geregistreerde inkomsten. Deze beslissing heeft betrekking op het boekjaar 2023.

I.1 Juridische grondslag

Artikel 9^{quinquies}, 20° van de ordonnantie van 19 juli 2001 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest (hierna de "Elektriciteitsordonnantie") en artikel 10ter, 18° van de ordonnantie van 1 april 2004 betreffende de organisatie van de gasmarkt in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, betreffende wegenisretributies inzake gas en elektriciteit en houdende wijziging van de ordonnantie van 19 juli 2001 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest (hierna de "Gasordonnantie"), bepalen het volgende:

"[...] het positieve of negatieve saldo tussen de kosten (inclusief de vergoeding bepaald in 9°) en de ontvangsten die jaarlijks opgelopen en geboekt zijn door de distributienetbeheerder tijdens een regulatoire periode, wordt elk jaar door de distributienetbeheerder op transparante en niet-discriminerende wijze berekend. Dat jaarlijkse saldo wordt gecontroleerd en gevalideerd door BRUGEL dat bepaalt volgens welke modaliteiten het wordt afgetrokken van of toegevoegd aan de kosten ten laste van de afnemers, of toegewezen wordt aan het boekhoudkundig resultaat van de distributienetbeheerder."

Artikel 5.2 van de beslissing van BRUGEL van 7 maart 2019 betreffende de tariefmethodologie elektriciteit (hierna "tariefmethodologie elektriciteit") en van de analoge beslissing betreffende de tariefmethodologie gas (hierna "tariefmethodologie gas") stelt ook:

"BRUGEL controleert jaarlijks, per type saldo, de door de distributienetbeheerder gerapporteerde saldi en hun onderdelen met betrekking tot het voorbije exploitatiejaar en valideert het bedrag."

Dit document beantwoordt aan de verplichtingen opgelegd door de bovenvermelde bepalingen voor de regulatoire saldi 2023.

I.2 Historiek van de procedure

- In overeenstemming met punt 7.2 van de tariefmethodologie elektriciteit en haar equivalent voor gas heeft SIBELGA (hierna de "*distributienetbeheerder*" of "DNB") op 15 maart 2024 de documenten van haar jaarverslag 2023 aan BRUGEL bezorgd.
- BRUGEL heeft op 15 april 2024, per e-mail, een geheel van vragen en verzoeken om aanvullende informatie doorgegeven. BRUGEL stelde daarin ook een planning voor ontvangst van de antwoorden voor. SIBELGA heeft voorgesteld om de antwoorden op te splitsen in twee delen waarbij het eerste op 13 mei moest toekomen bij BRUGEL en het tweede op 14 juni.
- Op 13 mei 2024 heeft BRUGEL van SIBELGA de eerste antwoorden gekregen op de vragen die werden gesteld.
- Op 14 juni 2024 heeft BRUGEL van SIBELGA de antwoorden op de resterende vragen gekregen.
- Vervolgens vonden er tussen de technische deskundigen van SIBELGA en BRUGEL meerdere uitwisselingen plaats in verband met specifieke onderwerpen.
- Op 24 oktober 2024 heeft de raad van bestuur van BRUGEL deze beslissing goedgekeurd.

2 Volledigheid van de ontvangen documenten

Punt 7.2 van de tariefmethodologie vermeldt alle documenten, verslagen en gegevens die aan BRUGEL moeten worden bezorgd om de saldi te kunnen valideren.

Alle beschikbare documenten werden aan BRUGEL bezorgd in een elektronische vorm die voldoet aan de voorschriften van de methodologie. De ontvangen stukken zijn:

- De gegevens vereist door het in punt 7.1. van de methodologie gedefinieerde rapporteringsmodel, met inbegrip van:
 - De geconsolideerde jaarrekening van het boekjaar 2023;
 - De door de netbeheerder voor alle gereguleerde activiteiten vastgestelde verschillen, zowel met betrekking tot het resultaat van het boekjaar als met betrekking tot de gecumuleerde saldi uit het verleden, met inbegrip van eventuele bewijsstukken;
- De bijlagen van de in punt 7.1. van de methodologie gedefinieerde rapporteringsmodellen, met:
 - De rekeningen van de dochterondernemingen (balans, balans en resultatenrekening BNO, analytische boekhouding, balans en resultatenrekening van Atrias);
 - Een rapport over de bijkomende activiteiten;
 - Drie rapporten over de hoeveelheden en de euro's die in 2023 werden ontvangen uit de toepassing van niet-periodieke tarieven (elektriciteit, gas, gemengd);
 - Andere informatie, meer bepaald over de RAB;
 - Een volledige balans van SIBELGA;
- Een attest van het auditcomité voor het jaar 2023;
- De notulen van de verschillende vergaderingen van de raad van bestuur van SIBELGA die in 2023 hebben plaatsgevonden;
- Twee documenten over de gerealiseerde gegevens 2023 van de IT-roadmap.

In het kader van het verzoek om bijkomende informatie heeft SIBELGA de volgende stukken aan BRUGEL bezorgd:

- De collectieve arbeidsovereenkomsten met betrekking tot de in het boekjaar 2023 toegekende niet-recurrerende remuneratie (incl. de balance score card);
- De andere informatie-elementen en bijlagen vermeld in de aanvraag tot bijkomende informatie die naar SIBELGA werd verstuurd.

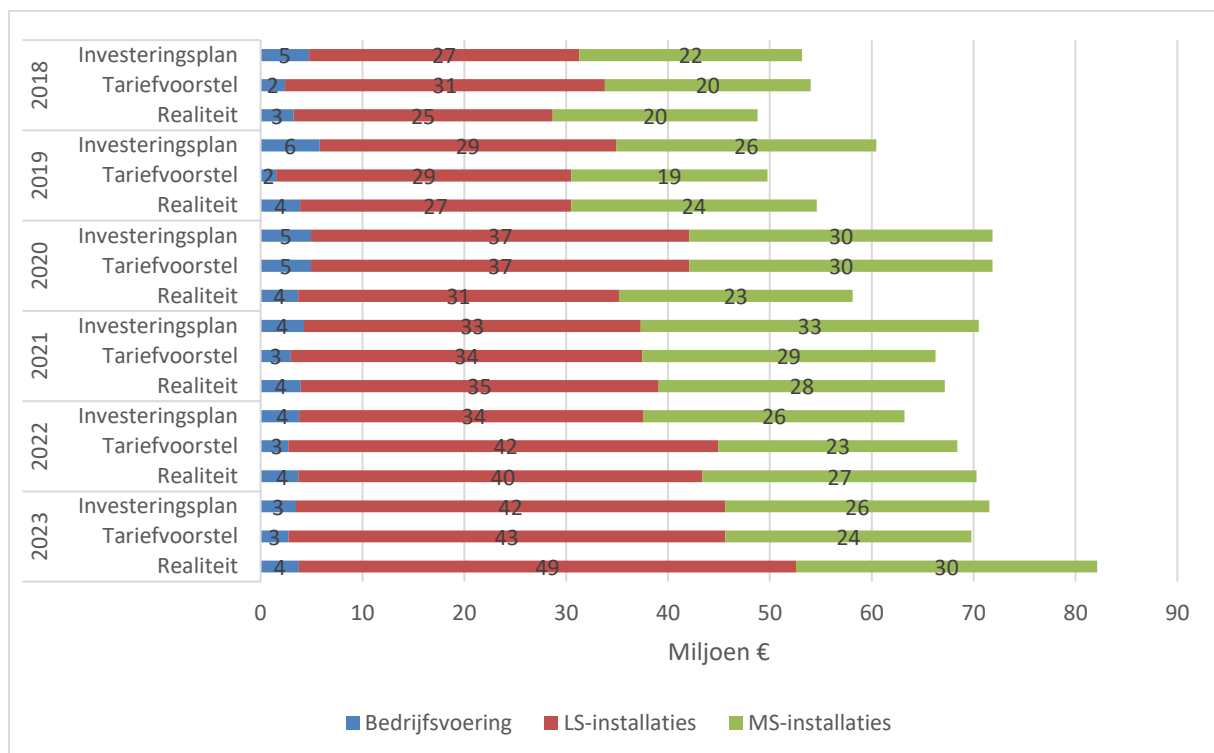
3 Overeenstemming van de gerapporteerde gegevens

3.1 Overeenstemming van de cijfergegevens met het investeringsplan¹

BRUGEL heeft de evolutie van de materiële vaste activa en de coherentie met de door SIBELGA gepresenteerde investeringsplannen gecontroleerd.

De antwoordelementen die SIBELGA tijdens de controle heeft verstrekt, stellen BRUGEL in staat de goede coherentie van de bezorgde gegevens te bevestigen.

De onderstaande grafiek toont voor elk investeringstype de verschillen tussen het tariefvoorstel, de investeringsplannen en de realiteit.

Figuur 1: Waargenomen verschillen tussen het initiële tariefvoorstel, de investeringsplannen en de realiteit²

In 2023 liggen de werkelijke investeringen 18% boven het tariefvoorstel en 15% boven het investeringsplan 2023-2027. Deze vaststelling wordt hoofdzakelijk verklaard door de kosten voor laagspanning, meer bepaald voor de LS-kabels en -aansluitingen.

De LS-kabels waren het voorwerp van een totale investering van € 25,7 miljoen in 2023 (waarvan € 21,9 miljoen in 2022) tegenover € 21,1 miljoen zoals bepaald in het IP 2023-2027, wat neerkomt op een aanzienlijk verschil van +22% van de investeringskosten voor de belangrijkste post. Net als in 2022 is deze stijging niet in overeenstemming met de stijging van het aantal gelegde meter LS-kabel (64.110

¹ Investeringsplan zoals bedoeld in artikel 12 van de Elektriciteitsordonnantie

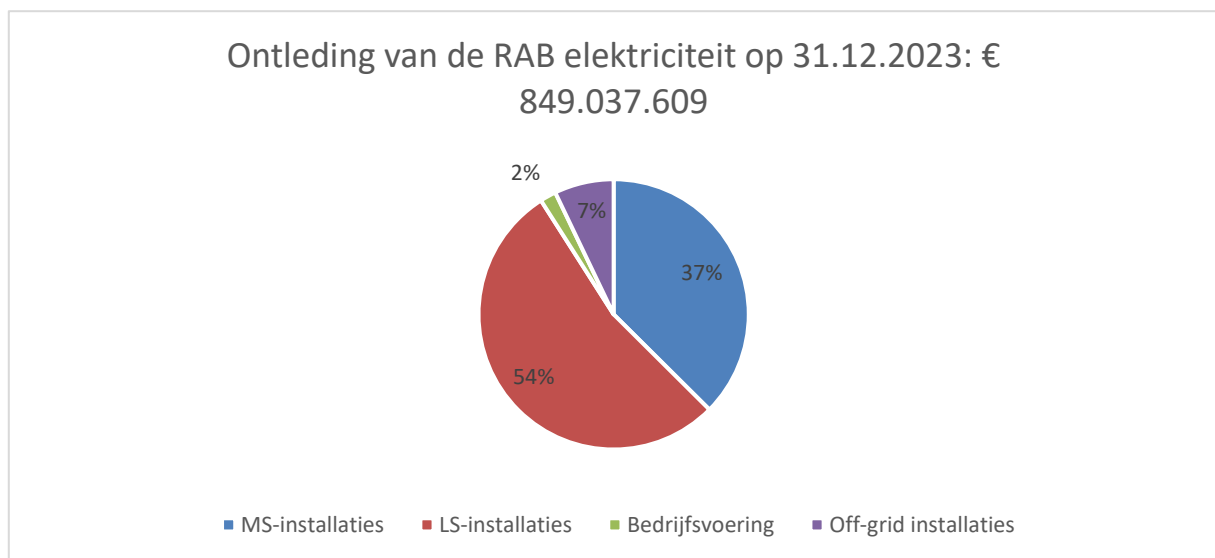
² Voor het jaar 2018 is het bedoelde investeringsplan dat voor de periode 2018-2022, voor 2019 is het dat voor de jaren 2020-2023 enzovoort.

in 2023 vergeleken met 86.895 in 2022 en 79.400 in het IP 2023-2027); het verschil in investeringskosten wordt verklaard door een sterke stijging van de eenheidsprijs.

In 2023 werd er immers € 17,6 miljoen geïnvesteerd in de LS-aansluitingen, terwijl er in het OOP 2023-2027 was voorzien in een bedrag van € 14,6 miljoen; het verschil is dus gelijk aan +17%. Met betrekking tot de hoeveelheden stelt BRUGEL vast dat de plaatsing/vervanging van aansluitingen in 2023 met 8% is gedaald tegenover het OOP 2023-2027, terwijl het aantal kastjes voor de conversie naar 400V in 2023 gelijk was aan 5.446 eenheden tegenover 3.656 eenheden in het OOP 2023-2027, i.e. een stijging met 49%.

De bijzonder gespannen inflatiecontext van 2022 zette zich door in 2023 wat betreft de kosten van arbeidskrachten en materialen, wat een verklaring vormt voor deze evolutie.

De RAB elektriciteit bedraagt op 31.12.2023 € 849.037.609 en is als volgt samengesteld:

Figuur 2: Ontleding van de RAB elektriciteit op 31/12/2023

De RAB elektriciteit is dus voornamelijk, voor 54%, samengesteld uit laagspanningsinstallaties.

De waarde van de RAB elektriciteit is in 2023 gestegen met 4,5% (€ 36,4 miljoen). De stijging was minder groot in 2022 (3,5%) en in 2021 (3,6%).

Het totaal van de investeringen (waardoor de waarde van de RAB stijgt) voor het jaar bedraagt € 88 miljoen, terwijl de afschrijvingen (van de aankoopwaarde en de meerwaarde, waardoor de waarde van de RAB afneemt) een bedrag van € 41,5 miljoen vertegenwoordigen. Ook de interventies van de DNG's (€ 7,5 miljoen) en de desinvesteringen (€ 2,5 miljoen) hebben als gevolg dat de waarde van de RAB afneemt.

Op te merken valt dat investeringen buiten het net niet tot de analyse van het Investeringsplan behoren. Wanneer ze niet rechtstreeks aan een energietype kunnen worden toegewezen, worden de investeringen in de installaties buiten het net verdeeld tussen elektriciteit en gas aan de hand van verdeelsleutels (65% elektriciteit, 35% gas), overeenkomstig de tariefmethodologie. Het gaat voornamelijk om administratieve gebouwen, rollend materieel en IT-uitrusting die niet rechtstreeks aan de ene of andere energie kunnen worden toegewezen. Uit de gegevens die SIBELGA heeft doorgegeven, blijkt dat de investeringen in installaties buiten het net in 2023 lager zijn dan de prognoses van het tariefvoorstel (€ 6 miljoen gerealiseerd tegenover € 7,4 miljoen begroot).

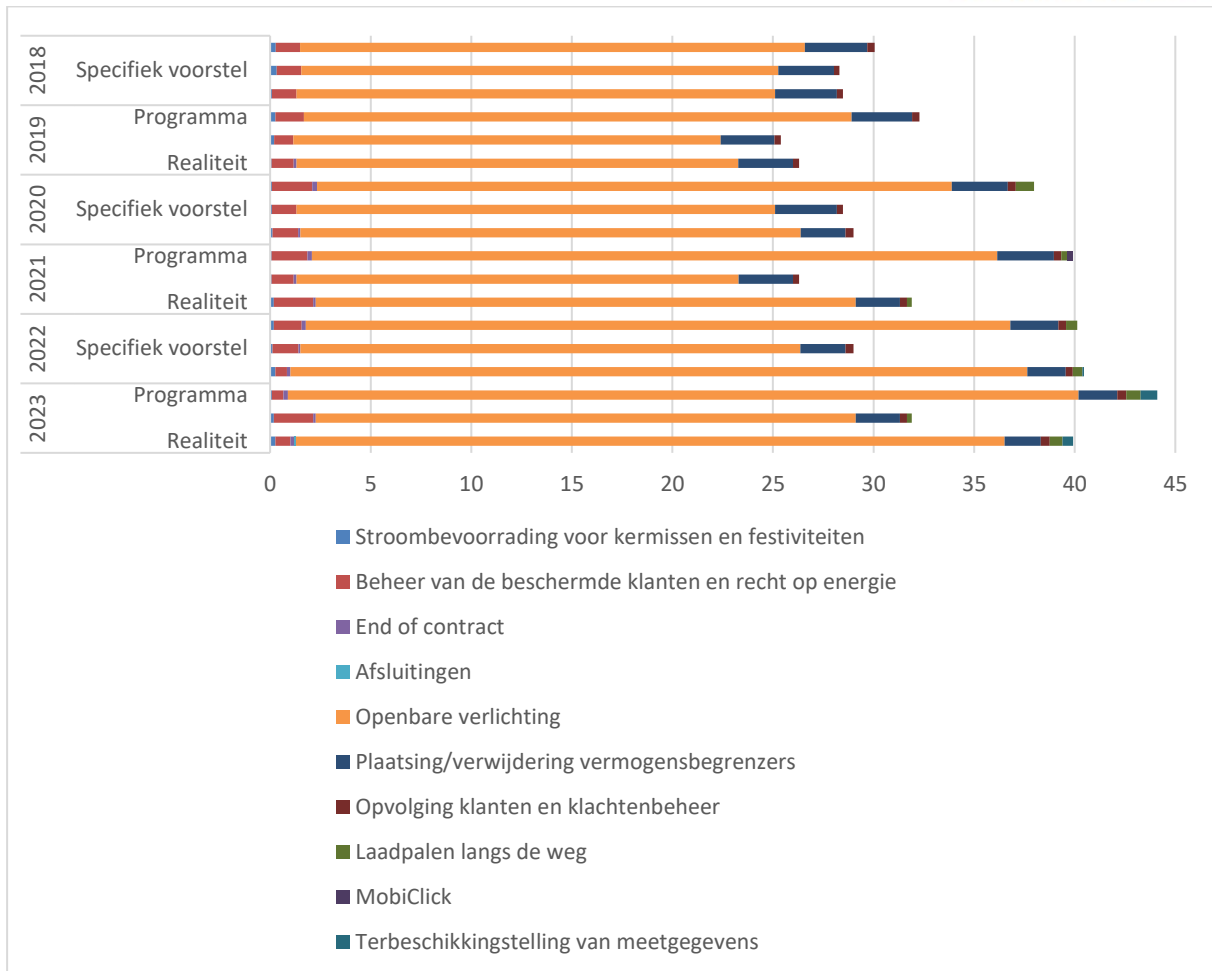
3.2 Overeenstemming van de cijfergegevens met het ODO-verslag³

BRUGEL heeft de bedragen gecontroleerd die zijn opgenomen in de door SIBELGA bezorgde verslagen over de uitvoering van de openbare dienst opdrachten ten opzichte van de bedragen die zijn opgenomen in de verslagen *ex post*. De antwoordelementen die SIBELGA tijdens de controle heeft verstrekt, stellen BRUGEL in staat de goede coherentie van de bezorgde gegevens te bevestigen.

Hier moet eraan worden herinnerd dat het specifieke voorstel 2023, na de in 2016⁴ aangebrachte wijzigingen, op de realiteit van 2021 gebaseerd is. Het specifieke voorstel 2023 bedraagt dus € 31.901.931. Deze wijziging was bedoeld om het verschil tussen het ODO-programma en de realiteit te compenseren. De kosten van de ODO waren immers algemeen beschouwd lager dan de begrote kosten. Deze wijziging beperkt de tariefsaldi en versterkt het verband tussen de distributietarieven en de kosten van de ODO. De onderstaande grafiek toont voor elk kostentype de verschillen tussen het tariefvoorstel, de uitvoeringsprogramma's en de realiteit.

³ Uitvoeringsprogramma voor de openbare dienst opdrachten bedoeld in artikel 25 van de Elektriciteitsordonnantie.

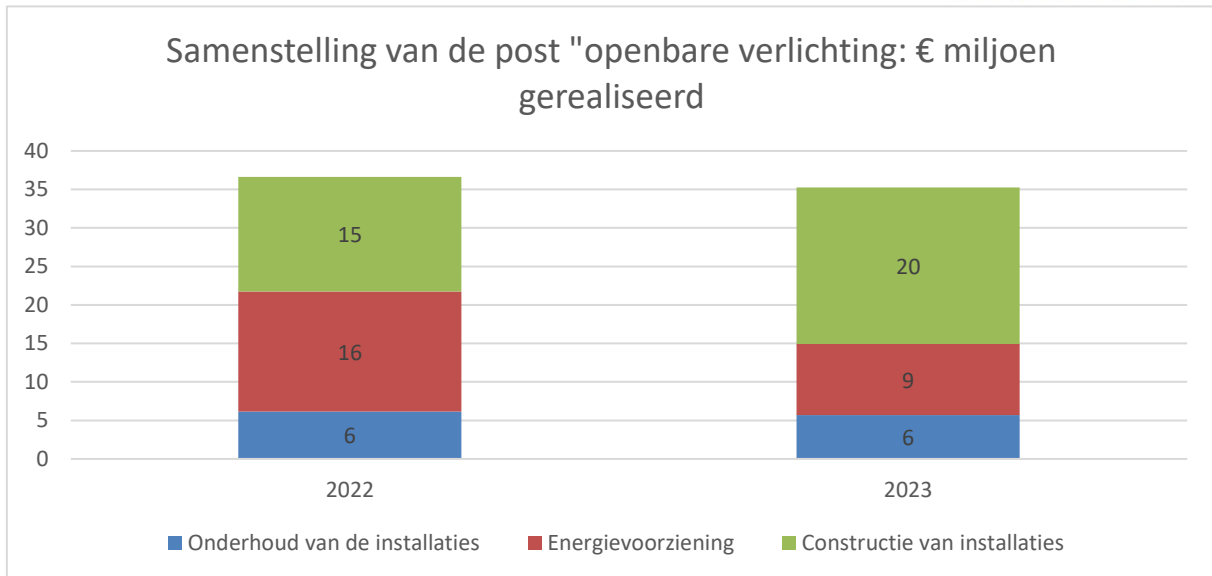
⁴ Beslissing 20161110 – 39

Figuur 3: Waargenomen verschillen tussen de tariefvoorstellen, de ODO-verslagen en de realiteit

In 2023, zoals tijdens de voorgaande jaren, stellen we vast dat de realiteit aanzienlijk afwijkt van het specifieke voorstel (+25%). Dit verschil is voornamelijk het gevolg van de ODO "openbare verlichting", i.e. de grootste post van de ODO. De kosten bedragen € 35,2 miljoen, een stijging van 31% ten opzichte van het specifieke voorstel. Op te merken valt echter dat deze post een daling vertoont in vergelijking met 2022 (-3,8%).

Hoewel het totaal van de post "openbare verlichting" vrij stabiel is, is de samenstelling ervan zeer verschillend tussen 2022 en 2023: terwijl de post "energievoorziening" daalt met 41%, stijgt de post "constructie van installaties" met 37%; deze effecten compenseren elkaar.

Figuur 4: Samenstelling van de post "openbare verlichting"

Deze aspecten worden uitvoerig besproken in het ODO-verslag voor het jaar 2023⁵.

3.3 Aanpak van de ODO-kosten door BRUGEL

BRUGEL kan in haar advies over het ODO-programma of in haar advies over het verslag betreffende de uitvoering van de openbare dienstopdrachten verwerpingen (of principes voor eventuele verwerpingen) voorstellen. Desgevallend kunnen, na goedkeuring door de Regering, bepaalde kosten worden verworpen (met name voor openbare verlichting).

Deze procedure is de enige mogelijkheid die het huidige wettelijke kader biedt om ervoor te zorgen dat SIBELGA de haar toevertrouwde openbare dienstopdrachten op een kostenefficiënte en verantwoorde manier uitvoert. In het Brussels Hoofdstedelijk Gewest is de invoering van sancties of stimulerende regulering voor deze kostencategorie immers niet toegestaan.

⁵ <https://brugel.brussels/publication/document/adviezen/2024/nl/ADVIES-390-VERSLAG-ODO-2023.pdf>

4 Innovatieve projecten

De tariefmethodologieën 2020-2024 bepalen in punt 1.1.4.1.3 dat SIBELGA een financiering van de reguleringsfondsen kan genieten om bepaalde innovatieve projecten te verwezenlijken.

De beslissing 20210511-159 van 11 mei 2021 keurde de aanvraag van SIBELGA goed voor de financiering van twee innovatieve projecten: Hydrogen to Grid National Living Lab (H2GridLab) voor gas en Facilitation autoconsommation collective (ACC) voor elektriciteit.⁶ De financiering via de reguleringsfondsen wordt vanaf 2021 toegestaan voor bedragen van € 485.806 (H2GridLab⁷) en € 486.344 (ACC).

In 2023 heeft SIBELGA een bedrag van € 406.949 gebruikt om collectief zelfverbruik als innovatief project te faciliteren. Daarmee komt het totaal van de kosten sinds de start van dit innovatief project op € 983.545.

Op te merken valt dat "beslissing 247 van BRUGEL⁸ heeft toegelaten om € 729.804 van de reguleringsfondsen toe te wijzen aan het project voor energiedeling. Het fonds ad hoc is dus gestegen van € 371.825 (eind 2022) tot € 1.101.629; vervolgens werd er € 406.949 gebruikt tot dekking van de in 2023 gemaakte kosten. Op het einde van het boekjaar 2023 is het saldo van dit reguleringsfonds dus gelijk aan € 694.680."

⁶ <https://brugel.brussels/publication/document/beslissingen/2021/nl/BESLISSING-159-GOEDKEURING-FINANCIERING-INNOVATIEVE-PROJECTEN.pdf>

⁷ Zie beslissing betreffende de ex post controle voor gas.

⁸ <https://brugel.brussels/publication/document/beslissingen/2023/nl/BESLISSING-247-GOEDKEURING-SPECIF-TARIEFVOORSTEL-ELEKTRICITEIT-2024.pdf>

5 Projecten en IT-roadmap

5.1 Procedure

Punt 1.1.4 van de voor de periode 2020-2024 toepasselijke tariefmethodologieën, zowel voor elektriciteit als voor gas, voorziet in een nieuwe projectbenadering die toepasselijk is vanaf 2020.

De methodologieën wijzen de projecten aan die moeten worden opgenomen in een "IT-roadmap" (voornamelijk IT-projecten, de investeringsprojecten overeenkomstig artikel 12 van de Elektriciteitsordonnantie, de innovatieve projecten en de projecten in verband met de ODO die hier niet in aanmerking komen).

Voorts stelt beslissing 88 van 03.04.2019 de richtlijnen vast die de DNB moet volgen met betrekking tot het schema van IT-roadmap⁹.

BRUGEL heeft de IT-roadmap ex ante voor 2023 ontvangen in september 2022.

In het kader van de huidige ex-postcontrole heeft SIBELGA een roadmap ex post toegestuurd met betrekking tot de gerealiseerde gegevens voor het boekjaar 2023. Meerdere vragen die BRUGEL tijdens de procedure aan SIBELGA heeft gesteld, hadden betrekking op de projecten die zijn opgenomen in de IT-roadmap.

5.2 Gerealiseerd in 2023

SIBELGA is gehouden de gedetailleerde opgave te bezorgen van de kosten die werden begroot en gerealiseerd in het door de IT-roadmap beoogde schema om 80% van de begrote kosten van de projecten te dekken. Aan deze voorwaarde is voldaan.

Vanaf 2023 werd de structuur van de IT-projecten van SIBELGA gewijzigd en werd er van 7 "streams" overgegaan naar 3. Het aantal programma's stijgt tot 13.

Deze nieuwe structuur werd ingevoerd door de roadmap die in september 2022 werd afgegeven en wordt hierna voorgesteld.

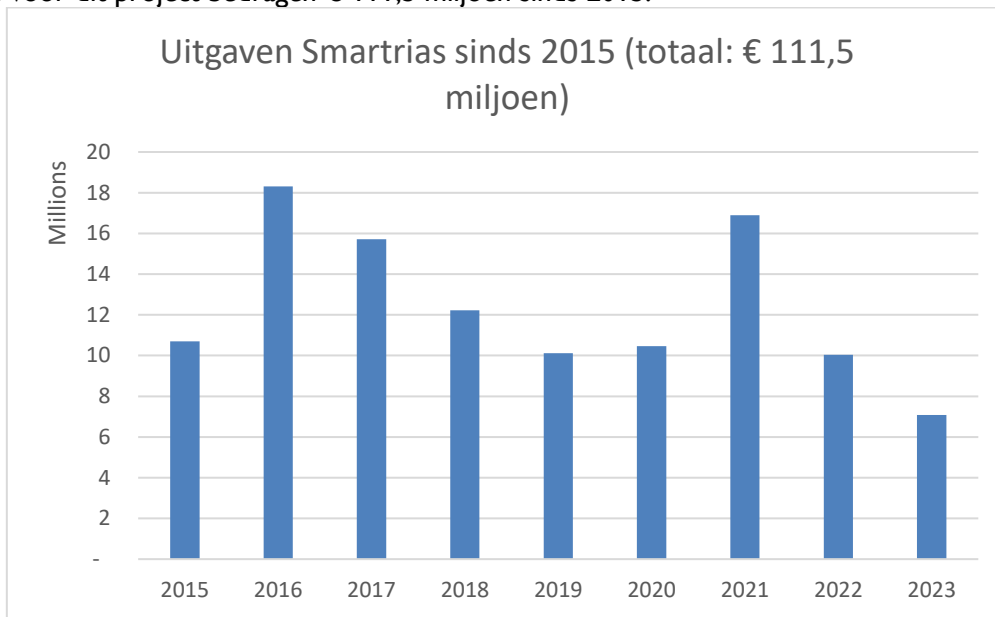
Stream	Program
1. Intégrer les nouveaux usages énergétiques dans les réseaux et les marchés	Asset Intelligence
	Smart Roll-Out
	Smartrias + Mig evolutions + Regulations
	Asset Data Management
	Flexibility, EV, PV
	Temps Réel
2. Faciliter la transition énergétique pour tous les clients	Customer Experience
	Customer works
	Energy Communities
3. Viser l'efficience de nos processus, systèmes, données et organisation	Grids Works
	SAP/HANA
	Operational Excellence
	Technical Platform Evolutions

Figuur 5: Structuur van de streams en programma's die de IT-projecten van SIBELGA samenbrengen vanaf 2023.

Op te merken valt dat de "Atrias Run Costs" het belangrijkste programma inzake uitgaven vormen voor SIBELGA voor het jaar 2023.

⁹ <https://brugel.brussels/publication/document/beslissingen/2019/nl/BESLISSING-88-hoofdpijnen-IT-roadmap.pdf>

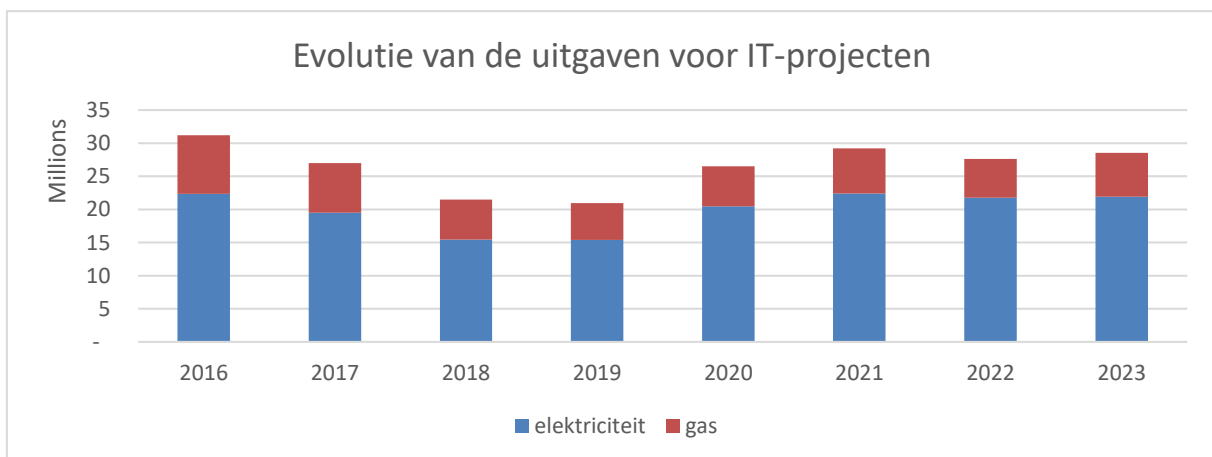
We herinneren eraan dat de go-live van het project Smartrias plaatsvond in november 2021. De uitgaven voor dit project bedragen € 111,5 miljoen sinds 2015.

Figuur 6: Uitgaven Smartrias sinds 2015

Voor de splitsing tussen energiebronnen (elektriciteit en gas) worden verscheidene verdeelsleutels (ex ante en ex post op identieke wijze) gebruikt:

- Volledige aanwending voor een van beide fluïda, indien mogelijk;
- 75% (elektriciteit) – 25% (gas) voor het project SMARTRIAS;
- 65% (elektriciteit) – 35% (gas) voor de "beheersbare" projecten;

Figuur 7: Uitgaven IT-projecten 2016-2023

Men stelt vast dat, net als in voorgaande jaren, de uitgaven voor projecten voor elektriciteit veel hoger zijn dan voor gas. Dit wordt verklaard door het effect van de bovenvermelde verdeelsleutels dat, samen met de hoge uitgaven voor SMARTRIAS, ertoe leidt dat de meerderheid van de kosten aan elektriciteit wordt besteed.

In 2023 gingen de uitgaven voor IT-projecten voor 77% naar elektriciteit.

De totale projectuitgaven van SIBELGA zijn licht gestegen met 3% tussen 2022 (€ 27,6 miljoen) en 2023 (€ 28,5 miljoen).

5.3 Blended rate

In haar begrotingsprocessen in verband met de IT-roadmap maakt SIBELGA gebruik van een "blended rate" of "gewogen gemiddeld tarief" dat sinds 2020 wordt geraamd en gebruikt ter waardering van de werkdagen van het (zowel interne als externe) personeel dat nodig is om de projecten uit te voeren binnen de budgettaire grenzen.

Het voor 2023 begrote "blended rate"-bedrag is gelijk aan € 864 per dag.

Als gevolg van zijn ontwerp maakt dit systeem geen onderscheid tussen interne of externe medewerkers noch tussen de niveaus van ervaring of anciënniteit van de verschillende betrokken profielen.

Dit is een passende methode in het kader van een proces van budgettaire raming.

Uit de informatie waarover BRUGEL beschikt (cf. IT-audit uitgevoerd in het kader van het tariefvoorstel 2025-2029) blijkt echter dat de voor 2023 vastgestelde "blended rate" gelijk was aan € 828, i.e. € 36 lager dan begroot. Deze te hoge raming van de "blended rate" in vergelijking met de betaalde gemiddelde reële kosten leverde een negatief saldo op van € -2.040.008.

"Dit verschil (= het saldo) wordt op het einde van het jaar opnieuw toegewezen aan de verschillende posten RUN, eens de definitief gerealiseerde personeelskosten (intern en extern personeel) gekend zijn. Om het projectbeheer te bevorderen heeft dit verschil dus geen retroactieve impact op de enveloppe van de projecten CHANGE, maar wordt het volledig verdeeld over de verschillende posten van de RUN en enkel in functie van het aandeel "arbeidskrachten" in elk van de categorieën waar personeel noodzakelijk is (e.g. Application Operation, End-user Support, Enabler activities etc.)."

Deze praktijk komt erop neer de kosten van de projecten over te waarderen en de werkingskosten onder te waarderen. In het kader van de volgende controle ex post:

- vraagt BRUGEL aan SIBELGA het berekeningsmodel van de bijgewerkte "blended rate" te verstrekken en het jaarlijks te vergelijken met de kosten die SIBELGA werkelijk heeft gemaakt (gefactureerd door de externe partijen en betaald aan de interne werknemers DBS¹⁰) [...] teneinde te beschikken over een nauwkeurig beeld van de personeelskosten;
- vraagt BRUGEL aan SIBELGA om het eindresultaat van de ratio van interne/externe verdeling te verstrekken;
- vraagt BRUGEL aan SIBELGA om elk jaar het resultaat te verstrekken van het saldo van de "blended rate" alsook een gedetailleerd overzicht van de verdelingen over de RUN.

¹⁰ IT-departement van SIBELGA.

6 KPI-indicatoren

De tariefmethodologieën 2020-2024 voorzien in punt 3 in een mechanisme van stimulerende regulering op basis van de doelstellingen voor de kwaliteit van de dienstverlening van SIBELGA¹¹. De beslissingen 124 van 27.11.2019 en 126 van 18.12.2019 bevatten de lijst van prestatie-indicatoren (KPI's) die van kracht worden voor de tariefperiode 2020-2024, de prestatietrajecten van deze KPI's en het bijbehorende rapportagestramien.

Het dossier dat SIBELGA op 15 maart 2024 heeft toegezonden, bevat een aanvraag tot toekenning van financiële incentives betreffende de resultaten die zijn behaald door alle KPI's die in voornoemde beslissing van BRUGEL worden genoemd, met uitzondering van de KPI betreffende de verwerking van de aanvragen van de leveranciers.

In de ex-postbeslissing 2021¹² heeft BRUGEL er bij wijze van uitzondering mee ingestemd om rekening te houden met de KPI voor de verwerking van de aanvragen van de leveranciers zonder de sub-KPI's in verband met MOZA en LIMPU¹³. Voor de jaren 2022 en 2023 werd overeengekomen dat de KPI voor de verwerking van de vragen van leveranciers alleen de sub-KPI's Cut-off, DROP EoC Res en non Res omvat, en dat SIBELGA dus geen resultaten voor IUA (ter vervanging van Limpu) en ILC (ter vervanging van MOZA) in haar resultaten hoeft weer te geven.

Opdrachten van de DNB	KPI	% enveloppe	Maximaal mogelijke toekenning	Vraag Sibelga	Toekenning
Beheer van de elektriciteitsnetten	SAIFI/SIDI (HT et BT)	30%	258.700 €	258.700 €	258.700 €
Facilitateur du marché	Opnamepercentage	6.66%	57.431 €	25.833 €	25.833 €
	Percentage systematisch geraamde meterstanden	1,67%	14.401 €	11.750 €	11.750 €
	STM	2,91%	25.094 €	1.656 €	1.656 €
	rechtzetting termijn	2,50%	21.558 €	21.558 €	21.558 €

¹¹ <https://brugel.brussels/publication/document/beslissingen/2019/nl/Beslissing-126-NL-GOEDKEURING-KPI-INGEVOERD-DOOR-SIBELGA.pdf>

¹² Beslissing 215 betreffende de tariefsaldi gerapporteerd door de netbeheerder SIBELGA met betrekking tot het boekjaar 2021 (elektriciteit): https://www.brugel.brussels/publication/document/beslissingen/2022/nl/BESLISSING_215_TARIEFSALDI_ELEK_2021.pdf

¹³ SIBELGA heeft gewezen op de impact van de overgang naar het nieuwe ATRIAS CMS-platform met de start van MIG 6 in november 2021 op verschillende KPI's en meer bepaald op de KPI met betrekking tot de verwerking van de aanvragen van de markt.

	Werken aanvraag leverancier	15%	129.350 €	29.711 €	62.411 €
Prestation de services rendus aux URD	Binnen de termijnen behandelde klachten	6%	51.740 €	6.302 €	6.302 €
	Qualiteit behandeling klachten	7,50%	64.675 €	-12.780 €	-12.780 €
TOTAL			622.949 €	375.430 €	375.430 €

Tabel: Samenvatting van de vragen vanwege SIBELGA met betrekking tot de stimulerende regulering op basis van doelstellingen

De maximale enveloppe waarin de methodologie voorziet voor de vergoeding van SIBELGA in het kader van de stimulerende regulering op basis van doelstellingen (berekend als zijnde gelijk aan 2,75% van de billijke marge), was voor elektriciteit gelijk aan € 862.336. Rekening houdend met de geldende KPI's zou een bedrag van € 622.951 zijn toegekend mocht SIBELGA 100% hebben bereikt van de doelstellingen voor de 11 geldende indicatoren voor elektriciteit op 1 januari 2023. Deze 11 indicatoren zijn ondergebracht in 3 dienstenfamilies (bevoorradingskwaliteit, marktfacilitator en levering van diensten aan de DNG), zoals vermeld in de bovenstaande tabel.

Na analyse heeft BRUGEL haar goedkeuring gehecht aan de toekenning van het bedrag van € 356.577 (hetzij 57% van het maximum op basis van de geselecteerde indicatoren) aan SIBELGA als bijkomende vergoeding in het kader van de *incentive regulation* inzake doelstellingen.

We herinneren eraan dat met betrekking tot het verzoek van SIBELGA om de resultaten van de aanvragen van leveranciers voor de processen IUA en ILC niet in te dienen voor 2024, BRUGEL geen voorstel van regels voor de berekening van de prestaties heeft ontvangen (met inbegrip van de prestatietrajecten voor de rest van de regulatoire periode) voor de nieuwe ILC- en IUA-processen zoals gevraagd tegen eind augustus 2023, en geen nieuwe definitie van de KPI heeft geleverd met nieuwe limieten voor 2024.

7 Controle van de saldi

SIBELGA heeft op 13/05/2024 en 14/06/2024 antwoord gegeven op de vragen die BRUGEL heeft gesteld.

Andere elementen van antwoord werden ontvangen op 26/08/2024 en 27/08/2024.

De controle-elementen hadden met name betrekking op:

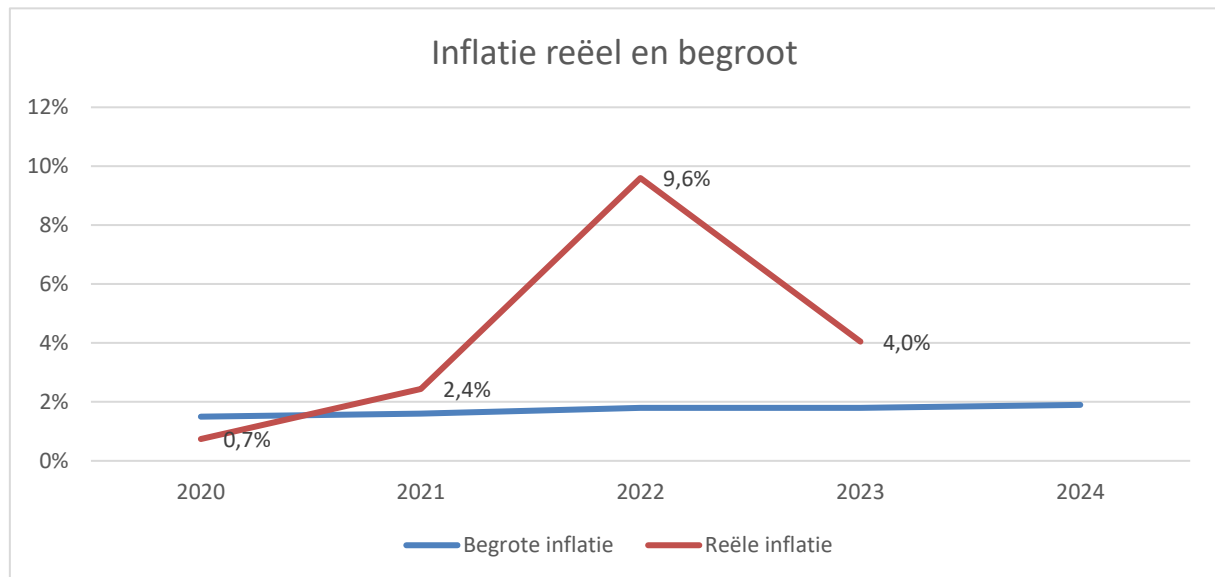
- 1) De follow-up van de beslissingen over de vorige ex-postcontroles;
- 2) De scheiding tussen de gereguleerde activiteiten, de niet-gereguleerde activiteiten en de andere activiteiten van SIBELGA, en de afwezigheid van kruissubsidiëring;
- 3) De geleverde inspanningen op het vlak van kostenbeheersing;
- 4) De toepassing van de regels voor de evolutie van het totaal inkomen;
- 5) De berekening van de RAB en het rendementspercentage van het gereguleerd actief;
- 6) Het redelijke karakter van de kosten;
- 7) De verschillende gerapporteerde saldi:
 - Het saldo op de beheersbare kosten;
 - Het saldo op de billijke marge;
 - Het saldo op het niveau van de afschrijvingen¹⁴;
 - Het saldo op het niveau van de embedded costs¹⁵;
 - Het saldo op de verschillende toeslagen (belastingen, heffingen, bijdragen ...), inclusief de analyse van de fiscale lasten;
 - Het saldo op de openbare dienstopdrachten (hierna ODO genoemd);
 - Het saldo op de ontvangsten (volume-effect);
 - Het saldo op de overdrachten en het gebruik van saldi;
 - Het saldo op de overige niet-beheersbare kosten, inclusief de coherente bestemming van de saldi.

¹⁴ Onder andere wat betreft de meters in verband waarmee er meer meters zijn weggehaald/vervangen (= buiten dienst gesteld); de afbraakwerken zijn gestegen van € 16.708 in 2022 tot € 424.422 in 2023. Dit valt te verklaren door de campagne tot vervanging van de oude modellen van slimme meters ST210 waarmee in 2023 is begonnen.

¹⁵ Financiële lasten.

7.1 Gevolgen van de inflatie

Het inflatieniveau van 2023 (4,1%) is sterk gedaald tegenover het bijzonder hoge niveau dat in 2022 werd bereikt (9,6%).

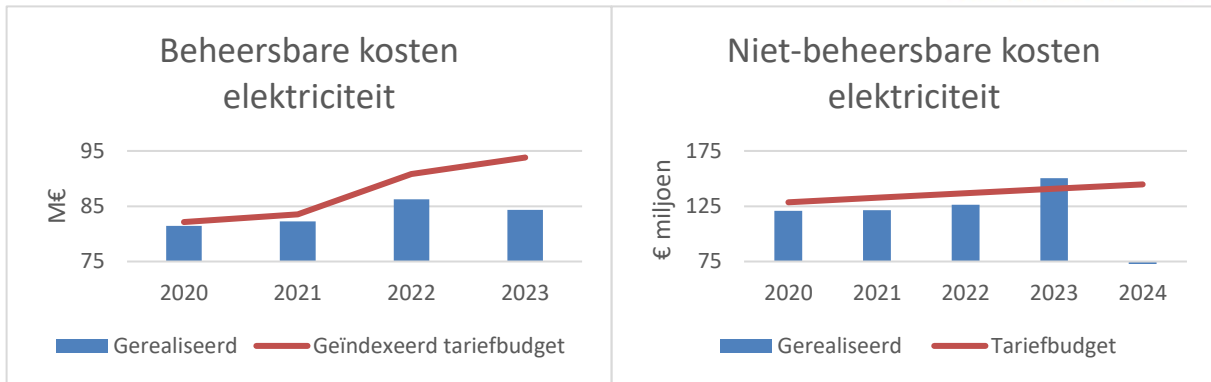
Figuur 8: Inflatie (BFP)

De niveaus van reële inflatie blijven echter hoger dan de begrote niveaus in het tariefvoorstel. De gevolgen van de piek in 2022 laten zich overigens nog steeds voelen.

Dit verschil tussen de geplande en de werkelijke indexering resulteerde aldus in een aanzienlijk niet-beheersbaar saldo van € 9.256.915 (stijging van 29% tegenover 2022) aan indexeringsverschillen op de beheersbare kosten (weergegeven in deel 7.9.2), als gevolg van de toepassing van de methodologie met betrekking tot de wijzigingen in het toegestane inkomen en het plafond van de stimulering inzake de beheersbare kosten.

De beheersbare kosten van SIBELGA zijn in 2023 echter gedaald in vergelijking met 2022. Deze evolutie valt voornamelijk te verklaren door het mechanisme van de kosten die worden overgedragen aan de vaste activa, die met 16% zijn gestegen tussen 2022 en 2023, waardoor de beheersbare kosten van 2023 zijn gedaald¹⁶.

¹⁶ Er zijn wijzigingen geweest in de tarieven van de toeslagen die zijn toegepast in het gerealiseerde voor 2023 in vergelijking met de tarieven die werden toegepast in het gerealiseerde voor 2022 en dus ook tegenover de tarieven in het tariefvoorstel 2020-2024. De herziening van deze tarieven wordt voornamelijk gerechtvaardigd door de indexering. Als gevolg van het feit dat ze gebaseerd zijn op percentages van directe kosten, integreren sommige toeslagen *de facto* de indexering. Andere rekenen de prijsstijging niet door; dit is het geval voor de toeslagen Overhead, Studiebureau en tekenbureau, gebaseerd op € toegepast op de directe kosten, respectievelijk voor gewerkte uren voor het eerste en op geïnstalleerde meters voor de andere twee.

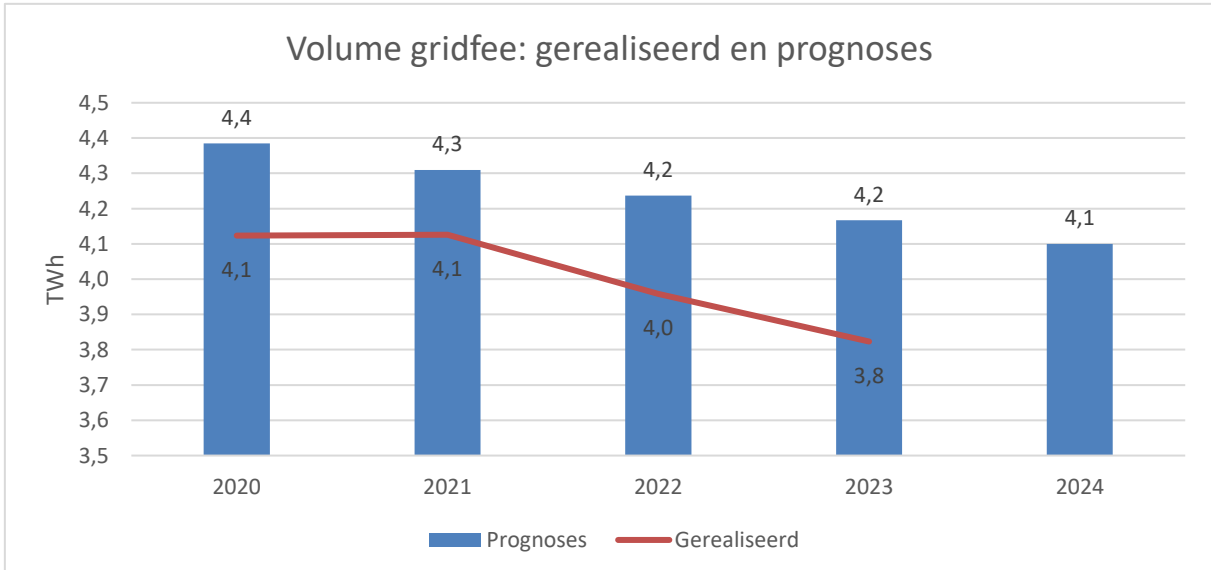
Figuur 9: Evolutie van de elektriciteitskosten

De niet-beheersbare kosten hebben een andere evolutie doorgemaakt, daar 2023 het eerste jaar van de tariefperiode was waarin het tariefbudget werd overschreden. Dit valt voornamelijk te verklaren door een stijging van de kosten voor openbare verlichting en een stijging van de door SIBELGA te betalen belasting als gevolg van de stijging van de billijke marge.

7.2 Gedistribueerde volumes

In aansluiting op de gezondheidscrisis en de sterke stijging van de energiekosten die daarop is gevolgd, stelt BRUGEL vast dat de gedistribueerde volumes in 2023 gevoelig lager zijn gebleven dan de prognoses. Voor 2023 valt dit verschil voornamelijk te verklaren door de MS (-15%) en in mindere mate door de LS; de LS-volumes waren 1,5% lager dan de prognoses.

Op te merken valt dat de LS-volumes gridfee, globaal genomen, voortdurend dalen sinds 2021.

Figuur 10: Gedistribueerde volumes

Dit verschil in gedistribueerde volumes ten opzichte van de prognoses geeft een tekort op de ontvangsten van € 5.853.882.

Deze verschillen in ontvangsten vertegenwoordigen onbeheersbare kosten overeenkomstig de toepasselijke methodologie en oefenen een beperkte impact uit voor de DNG, via de reguleringsfondsen (zie het punt hierna).

7.3 Follow-up van de beslissing betreffende de ex-postcontrole 2022

In de rapporten met betrekking tot het boekjaar 2022 werd correct rekening gehouden met de verschillende verworpen elementen en andere correcties van de saldi van het boekjaar 2023.

7.4 Verbonden ondernemingen of ondernemingen met een deelnemingsverhouding

Er waren in 2023 geen wijzigingen te melden in de participaties in handen van SIBELGA. De participaties van SIBELGA op 01/01/2023 en op 31/12/2023 zijn de volgende:

- 1) Brussels Network Operation (BNO): operationele dochteronderneming van SIBELGA (100% in handen van SIBELGA);
- 2) ATRIAS (waarvan SIBELGA 16,67% van de aandelen bezit).

BRUGEL heeft de jaarrekeningen van de dochterondernemingen en de verslagen van de commissarissen-revisoren geanalyseerd en formuleert in dit stadium geen enkele bijzondere opmerking.

Anderzijds heeft BRUGEL er zich tijdens haar audit van vergewist dat er geen wijzigingen zijn in de:

- Kruissubsidiëring tussen de sectoren;
- Kruissubsidiëring tussen SIBELGA en haar dochterondernemingen;
- Niet-gereguleerde activiteiten: op basis van de ontvangen informatie wordt geen enkele niet-gereguleerde activiteit gedekt door de distributietarieven.

Kortom, de controle van BRUGEL heeft geen kruissubsidiëring aan het licht gebracht, maar BRUGEL vestigt de aandacht op een mogelijk risico van kruissubsidiëring van de openbare dienstverplichtingen (zie delen 8 en 9).

7.5 Geleverde inspanningen op het vlak van kostenbeheersing

De bij de ex-postcontroles sinds 2016 door SIBELGA aangehaalde elementen betreffende de inspanningen voor kostenbeheersing veranderen niet voor het jaar 2023, maar krijgen dubbel zoveel aandacht door de inflatoire context.

SIBELGA moet inspanningen leveren in termen van kostenbeheersing om de kostprijs per eenheid van de getransporteerde energie zo laag mogelijk te houden, terwijl ze de opgelegde normen inzake de kwaliteit en de betrouwbaarheid van het distributienet eerbiedigt.

Op het niveau van de investeringen heeft SIBELGA de verschillen tussen de IP en de werkelijkheid voldoende gerechtvaardigd.

Wat betreft de IT-kosten heeft SIBELGA transparant geantwoord op de verschillende vragen die BRUGEL over de uitgaven voor deze projecten heeft gesteld.

De verschillende diensten van BRUGEL voeren ook een permanente analyse uit van verschillende sleutelprocessen die verband houden met de kernactiviteit van SIBELGA als distributienetbeheerder.

7.6 Controle op de toepassing van de evolutie van het totale inkomen

BRUGEL heeft de controle uitgevoerd met naleving van de evolutieregels van het totale inkomen zoals voorgeschreven in punt 6.2.2 van de tariefmethodologie.

BRUGEL heeft geen enkele significante tekortkoming vastgesteld ten opzichte van deze verificaties.

7.7 Evolutiveparameters van de RAB en van de berekening van het rendementspercentage van het gereguleerd actief

De distributienetbeheerder heeft de waarde van de RAB correct volgens de tariefmethodologie berekend.

De berekening van het rendementspercentage dat moet worden toegepast op het gereguleerd actief, is ook conform de tariefmethodologie.

De gemiddelde risicovrije OLO-rente op 10 jaar voor 2023 werd berekend op basis van de dagelijkse gegevens gepubliceerd door de Nationale Bank. Het gemiddelde berekende rendementspercentage bedroeg 3,11% voor 2023. Dit percentage is voor het eerst hoger dan de minimumdrempel van 2,2% sinds het begin van de tariefperiode 2020-2024.

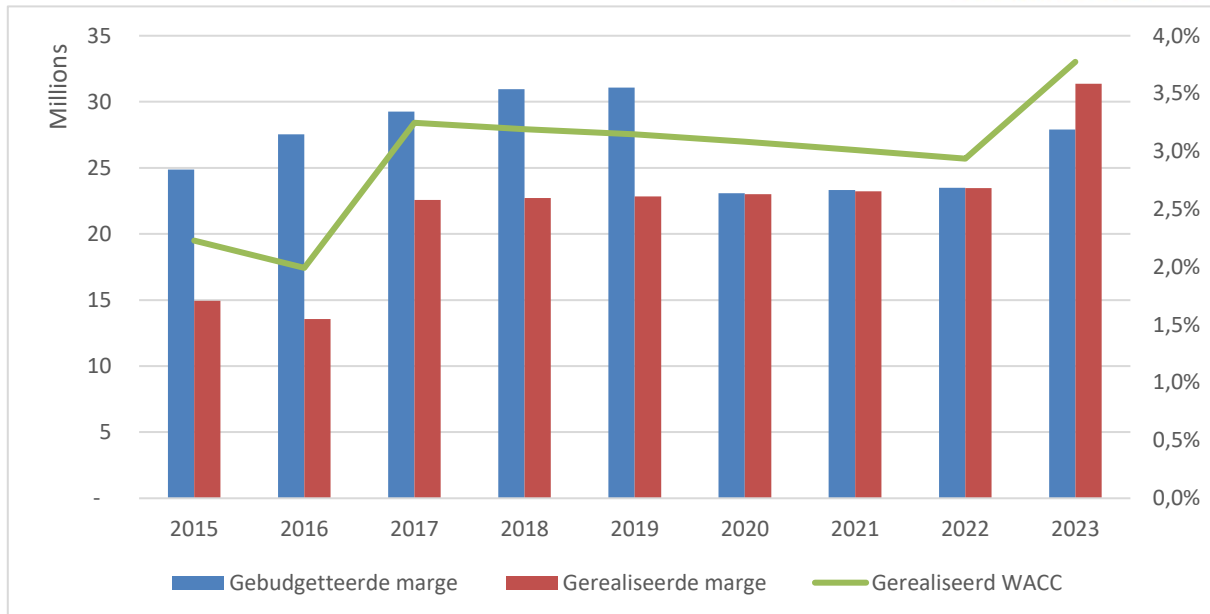
De andere parameters van de formule voor de billijke marge werden correct toegepast. De factor S bedroeg 70,88% in 2023 tegenover 64,93% in 2022.

Het totale bedrag van de billijke marge elektriciteit dat door BRUGEL wordt goedgekeurd, bedraagt € 31.357.670 voor 2023 tegenover € 23.468.686 voor 2022.

Bedragen in euro	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Bètafactor	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7
Risicopremie (%)	4,5%	4,5%	4,5%	4,5%	4,5%	4,5%
Risicovrije rente (OLO) (%)	2,2%	2,2%	2,2%	2,2%	2,2%	3,11%
Totaal rendement ("WACC")	3,19%	3,15%	3,08%	3,01%	2,94%	3,77%
Vergoeding FP's ¹⁷	4,68%	4,40%	4,44%	4,48%	4,52%	5,33%
Winstmarge	22.714.851	22.836.804	23.009.287	23.230.733	23.468.686	31.357.670

Tabel: Berekeningsparameters voor de billijke marge (gerealiseerd)

¹⁷ Deze berekening omvat de herwaarderingsmeerwaarde.

Figuur 11: Gerealiseerde, begrote billijke marge en percentage van het WACC-rendement

7.8 Controle van het redelijke karakter van de kosten

In overeenstemming met de tariefmethodologie en meer bepaald de bijlage I "Door BRUGEL toegepaste criteria voor de evaluatie van het onredelijke of onnodige karakter van de elementen van het totale inkomen van de distributienetbeheerder" (hierna "*bijlage van de verwerpingscriteria*")¹⁸, mogen de beheersbare en niet-beheersbare kosten (en kostenverminderingen) slechts ex ante en ex post in de tarieven worden verrekend voor zover BRUGEL ze niet heeft verworpen vanwege hun onredelijke of niet-noodzakelijke karakter voor, in het algemeen, de goede uitvoering van de taken die de geldende wetgeving of reglementering de distributienetbeheerder oplegt en, in het bijzonder, het behoud of de verbetering van de veiligheid, de efficiëntie en de betrouwbaarheid van het net of de kwaliteit van de dienstverlening aan de klanten.

Daarom en in samenhang met de conclusies van de ex-postcontroles van de voorgaande boekjaren heeft de raad van bestuur van BRUGEL beslist om bepaalde kosten als onredelijk te beoordelen. Deze onredelijke kosten zijn deels dezelfde als voorheen en BRUGEL stelt vast dat SIBELGA in 2023 identieke kosten heeft ingediend als die welke voordien al verworpen waren. BRUGEL is bijgevolg overgegaan tot de volgende controles en/of verwerpingen, die in de volgende delen worden gepresenteerd.

7.8.1 Beheersbare kosten

7.8.1.1 De door SIBELGA betaalde schadevergoedingen voor afsluiting en administratieve boetes.

De reden voor de verwerping van de administratieve boetes is dat ze als onredelijk worden beschouwd omdat ze niet effectief bijdragen aan de goede uitvoering van de geldende wettelijke en reglementaire verplichtingen van de distributienetbeheerder en, in het bijzonder, het behoud of de verbetering van de veiligheid, de doeltreffendheid en de betrouwbaarheid van het net of de kwaliteit van de dienstverlening aan de klanten, door het feit dat deze kosten het gevolg zijn van een manifest foutieve

¹⁸ <https://brugel.brussels/publication/document/notype/2019/nl/Criteria-evaluatie-na-concertatie-Elek.pdf>

uitvoering, of gepaard gaan met een verspilling van middelen en men ze had kunnen vermijden. Daarnaast stelt BRUGEL vast dat het totaal van de administratieve boetes gestegen is tegenover 2021.

Punten 2 en 16 van artikel 9quinquies van de Elektriciteitsordonnantie stellen dat:

"[...] 2° de tariefmethodologie moet toelaten het geheel van de kosten op efficiënte wijze te dekken die noodzakelijk of doeltreffend zijn voor de uitvoering van de wettelijke of reglementaire verplichtingen die op de netbeheerder rusten alsook voor de uitoefening van zijn activiteiten; [...]

16° de tarieven moedigen de distributienetbeheerder aan om de prestaties te verbeteren, de integratie van de markt en de bevoorradingszekerheid te bevorderen alsook aan onderzoek en ontwikkeling te doen die nodig zijn voor zijn activiteiten door onder andere met zijn investeringsplannen en met de criteria van energie-efficiëntie rekening te houden;"

Uit het voorgaande blijkt dat de tarieven de doeltreffende kosten van de DNB moeten dekken om hem aan te zetten tot de prestaties.

Hoofdstuk VIIIbis van de Elektriciteitsordonnantie voorziet in een schadevergoedingsregeling voor de eindafnemers.

Wat betreft de artikelen 32ter en 32quinquies van de Elektriciteitsordonnantie: deze artikelen voorzien in een schadevergoeding voor elke onderbreking of niet-conformiteit van de levering, in geval de DNB een fout heeft begaan.

BRUGEL besluit bijgevolg dat de op basis van deze artikelen toegekende schadevergoedingen verworpen dienen te worden op grond van de volgende redenen:

- De kosten als gevolg van fouten die de DNB heeft begaan, vormen geen noodzakelijke en doeltreffende kosten voor de uitvoering van deze opdrachten en mogen dus niet door de tarieven worden gedekt.
- De dekking van kosten als gevolg van fouten die de DNB heeft begaan, helpt de DNB niet zijn prestaties te verbeteren. De systematische dekking door de tarieven zou de DNB immers onvoldoende kunnen aansporen om zijn net beter te beheren en het aantal storingen te verminderen.

De bedragen van de voornoemde verworpen kosten zijn als volgt verdeeld:

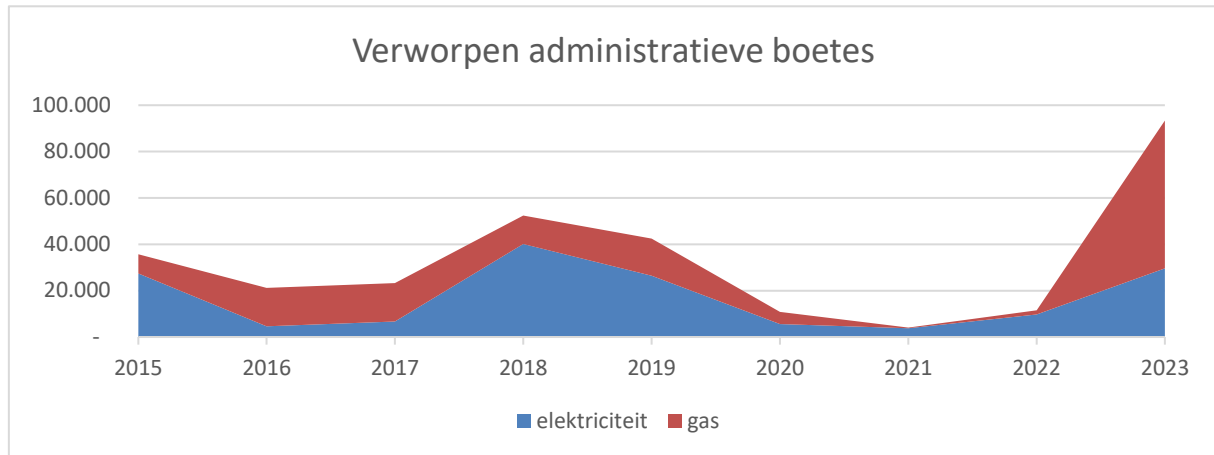
Kosten	Elektriciteit	Gas	Totaal
Verwerping van verkeersboetes			1.377,90
Verwerping van administratieve boetes	29.675,00	63.700,00	93.375,00
Verwerping van nalatigheidsinteressen			
Verwerping van schadevergoedingen	41.705,65	381,60	42.087,65
Verwerping boete CO2-taks			
Totaal	71.380,65	64.081,60	136.840,15

Tabel: Details van sommige verworpen kosten

BRUGEL heeft herhaaldelijk gewezen op de noodzaak om de uitvoering van de door de Brusselse wetgeving vastgelegde schadevergoedingsregeling te verbeteren.

BRUGEL stelt vast dat SIBELGA sinds 2018 geen nalatigheidsinteressen heeft betaald. Deze kosten werden verworpen in 2016 en 2017, en zullen in de toekomst verder worden gevolgd.

Het totale te verwerpen bedrag voor beide fluïda samen voor de administratieve boetes, de nalatigheidsinteressen en de schadevergoedingen voor afsluitingen bedraagt € 136.840,15 of een duidelijke stijging tegenover 2022 (€ 90.283,87, +52%). Wat betreft elektriciteit bedraagt de verwerping € 72.276,29 (rekening houdend met een verdeelsleutel van 65% voor de verkeersboetes).

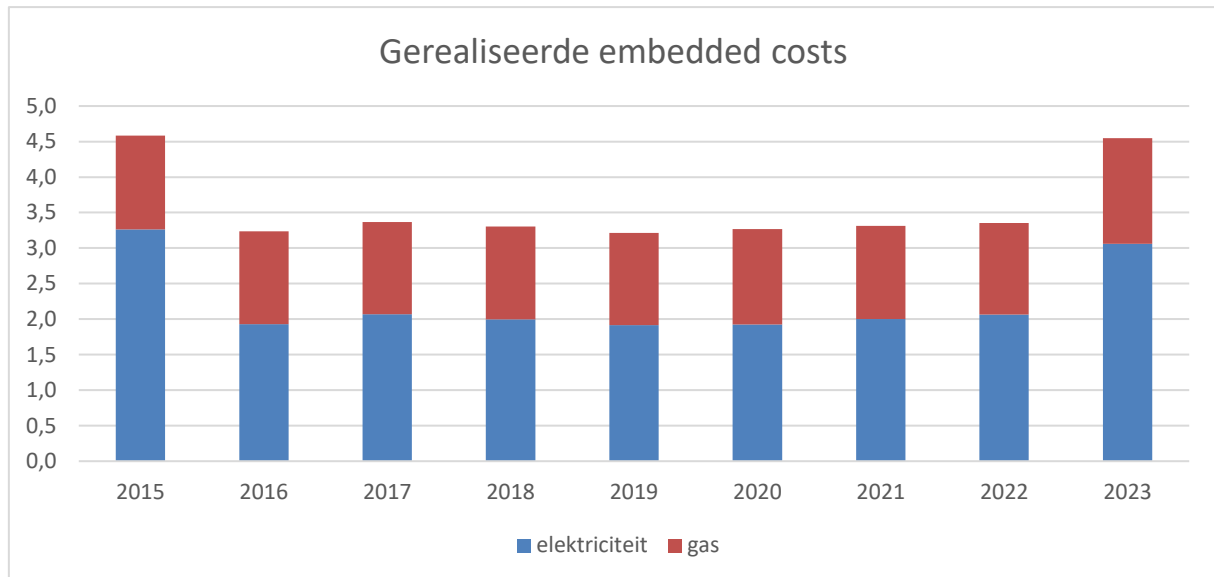

Figuur 12: Evolutie van de bedragen van verworpen administratieve boetes sinds 2015

7.8.2 Niet-beheersbare kosten

7.8.2.1 Financiële lasten (embedded costs)

Volgend op de beslissing van BRUGEL met betrekking tot de controle ex post 2022 en rekening gehouden met de besprekingen die BRUGEL en SIBELGA hebben gevoerd bij de vaststelling van de tariefmethodologie 2025-2029, heeft BRUGEL een analyse gemaakt van de embedded costs zoals SIBELGA die heeft gerapporteerd voor het jaar 2023.

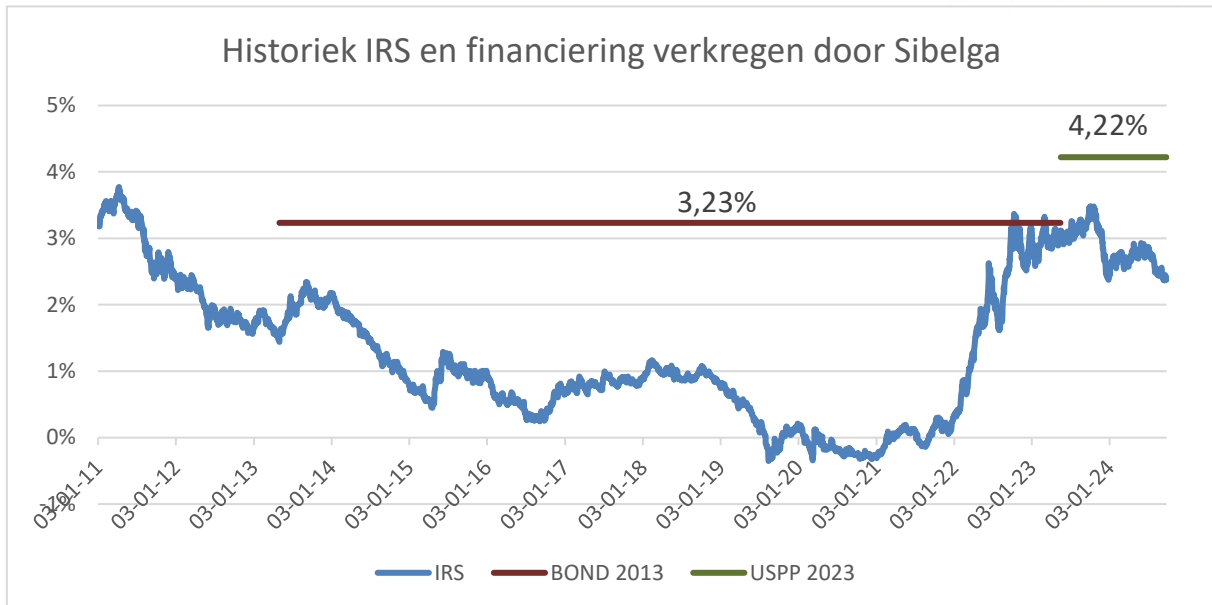
Figuur 13: Embedded costs sinds 2015

Er is een aanzienlijke stijging van de embedded costs voor 2023, van € 3,4 miljoen in 2022 tot € 4,5 miljoen in 2023, of een stijging met 36%.

In 2023 heeft SIBELGA de lening ('bond') terugbetaald die ze in 2013 was aangegaan voor een bedrag van € 100 miljoen. In 2023 werd een nieuwe lening aangegaan voor een bedrag van € 190 miljoen. SIBELGA rechtvaardigt dit bedrag als volgt:

- Aanzienlijke investeringen in het elektriciteitsdistributienet en de nood aan financiering als gevolg van het verschil tussen afschrijvingen en investeringen;
- De terugbetaling in 2023 van de lening die was afgesloten in 2013;
- De evolutie (daling) van het saldo van de tariefreguleringsfondsen en het gebruik dat ervan wordt gemaakt.

De rentevoet van de in 2023 aangegane lening is gelijk aan 4,22%.

Figuur 14: IRS-referentie en financiering verkregen door SIBELGA: Lening 2013 (€ 100 miljoen) en USPP 2023 (€ 190 miljoen)

De referentie met betrekking tot de voor de schulden op lange termijn verkregen rentevoeten is de rentevoet IRS EU 10Y. De door de markten aan SIBELGA aangeboden rentevoet bestaat uit de risicoloze rentevoet (IRS) die wordt verhoogd met de financieringsspread die de weergave is van het eigen kredietrisiconiveau van SIBELGA¹⁹.

In bovenstaande grafiek is te zien dat SIBELGA geen schulden is aangegaan in de periodes waarin de rentevoeten het interessantst waren. Toen de rentevoeten bijna gelijk aan nul of zelfs negatief waren, zijn de financieringskosten van SIBELGA daarom helemaal niet gedaald (gedragen door de tarieven).

BRUGEL stelt ook vast dat SIBELGA niet de aanbevelingen heeft gevolgd die eerstgenoemde had geformuleerd in de beslissing tot weigering van het tariefvoorstel 2020-2024:

"Om een zo voordelig mogelijke financiering te verkrijgen, verzoekt BRUGEL SIBELGA:

- Een kredietbeoordeling (credit rating) te vragen vóór uitgifte van de obligatie of een andere keuze te rechtvaardigen;
- Aan te tonen dat het gekozen financieringsmiddel interessanter is dan de alternatieven:
 - o Bankfinanciering,
 - o Financiering door een (of meerdere) verzekeringsmaatschappij(en),
 - o Financiering met een lening bij de EIB,
 - o Andere;
- Aan te tonen dat de gekozen looptijd (10 jaar) optimaal is. Het is overigens niet wenselijk de uitgifte van obligaties te laten samenvallen met de start van een tariefperiode;
- Aan te tonen dat de opname van een clause m.b.t. vervroegde terugbetaling niet wenselijk is."

Op de vragen en opmerkingen van BRUGEL in verband hiermee heeft SIBELGA geantwoord dat er geen nood was aan financiering toen de rentevoeten laag waren en dat het niet efficiënt is om schulden aan te gaan wanneer dat niet nodig is. SIBELGA heeft ook verklaard dat ze de verschillende aanbiedingen van de markt voor de in 2023 aangegane financiering had bestudeerd en een keuze had

¹⁹ Deze materie wordt nader beschreven in het motiveringsrapport van de methodologie 2025-2029 betreffende de financiering van de DNB <https://brugel.brussels/publication/document/notype/2023/fr/Annexe-2b-Rapport-motivation-Remuneration-GRD.pdf>

gemaakt na die aanbiedingen te hebben vergeleken. De internationale aard van de in 2023 aangegane financiering lijkt daarvan het bewijs te leveren.

Uit de analyse van bovenstaande grafiek blijkt echter dat de kosten van SIBELGA die door de tarieven worden gedragen, lager hadden kunnen zijn indien SIBELGA erin was geslaagd te profiteren van de lage rentevoeten (door middel van herfinancieringen, met verschillende duur, op verschillende tijdstippen of voor verschillende bedragen).

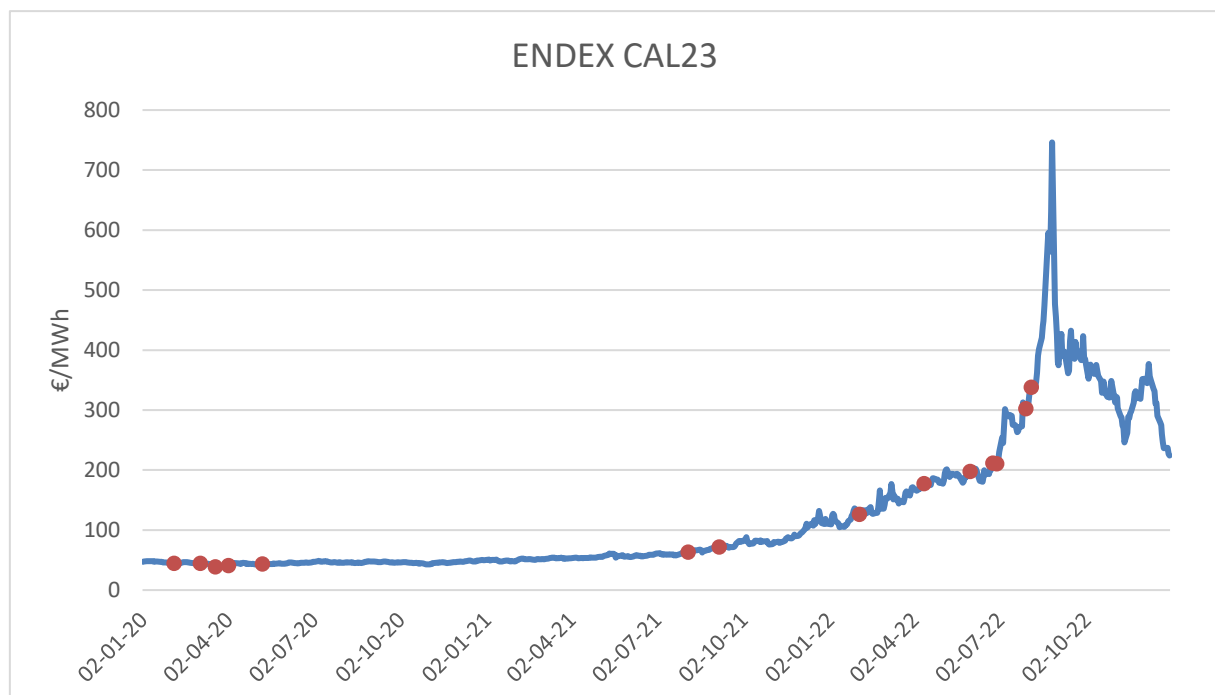
Zo is het gemiddelde van de rentevoet IRS 10 jaar voor de periode van mei 2013 tot mei 2023, i.e. dezelfde periode als voor de financiering die SIBELGA in 2013 heeft verkregen, gelijk aan slechts 0,9%, wat beduidend lager is dan de referentie op het ogenblik waarop SIBELGA de financiering heeft afgesloten (waarvan we zouden kunnen stellen dat ze circa gelijk is aan $2,05\% = 3,23\% - 1,18\%$ [SPREAD 2023]). Dit verschil van 1,15% zou een miljoenenbesparing hebben opgeleverd voor SIBELGA en de Brusselse DNG's.

BRUGEL meent echter dat dit aspect deel uitmaakt van de zwakke punten van het vigerende reguleringsmodel voor de periode 2020-2024 en dat de methodologie 2025-2029 dit zwakke punt verhelpt door over te stappen op een remuneratiemodel dat gebaseerd is op een WACC.

7.8.2.2 Elektriciteitsbevoorrading

Voornamelijk om haar openbare dienstpdrachten te vervullen en om de verliezen op haar net te dekken, maar ook om in de eigen noden te voorzien, koopt SIBELGA elektriciteit op de markt.

Het bevoorradingsbeleid van SIBELGA is grotendeels hetzelfde voor de verschillende bovenvermelde activiteiten (beschermde klanten, verliezen en openbare verlichting). De clicks die SIBELGA verricht in het kader van die verschillende opdrachten, vinden plaats op dezelfde data.

Figuur 15: Momenten van aankoop van elektriciteit door SIBELGA

De eerste 6 clicks hadden telkens betrekking op 10% van het volume, de volgende 8 op 5% van het volume.

De strategie van SIBELGA om 60% van de prijs vast te leggen op een ogenblik waarop de elektriciteit goedkoop was, is gepast gebleken. Hoewel er een beter resultaat had kunnen worden bereikt, had de prijs ook hoger kunnen uitvallen. BRUGEL merkt op dat SIBELGA *in fine* een prijs van € 109 / MWh heeft verkregen voor de bevoorrading in 2023. Deze prijs is lager dan het gemiddelde van alle ratings CAL23 (€ 122) en kan redelijk worden genoemd, rekening gehouden met de moeilijke context.

7.8.2.3 Valorisatie van het erfgoed

De goedkeuring door de Brusselse Hoofdstedelijke Regering, op 6 mei 2021, van het verslag betreffende de uitvoering van de openbare dienst opdrachten inzake elektriciteit en gas voor het jaar 2019, gebeurde onder voorbehoud van "de verwerping van de kosten van installatie, onderhoud of verbruik van de lichten die zouden worden gebruikt in het kader van de valorisatie van het erfgoed"²⁰.

De Regering volgde hiermee een aanbeveling die BRUGEL had geformuleerd in het advies betreffende het verslag van de distributienetbeheerder over de uitvoering van de openbare dienst opdrachten inzake elektriciteit en gas voor het jaar 2019²¹.

Dit principe werd bekrachtigd in het kader van de wijziging van de elektriciteitsordonnantie die in maart 2022 door het Parlement werd aangenomen. In artikel 24bis, § 1, 2° van de elektriciteitsordonnantie is voortaan vastgelegd dat de opdracht voor openbare verlichting geen betrekking heeft op decoratieve verlichting.

Op grond van deze beslissing heeft BRUGEL aan SIBELGA gevraagd om eventuele kosten in verband met de belichting van het erfgoed apart te houden. Daaruit blijkt, na de informatie meegedeeld door SIBELGA, dat de kosten verbonden aan de decoratieve openbare verlichting in 2023 € 82.412,30 bedroegen wat betreft elektriciteitsverbruik en € 8.785,76€ wat betreft de onderhoudskosten.

BRUGEL heeft dus beslist een bedrag van € 91.198,06 te verwerpen van de kosten die SIBELGA heeft vooruitbetaald voor de openbare verlichting.

Gelet op het bovenstaande leven deze kosten immers "de berekeningsregels, methoden, besluiten en beslissingen niet na die door de wetgeving, de reglementering, de rechtspraak of BRUGEL worden opgelegd"²²; in casu gaat het om een beslissing van de Regering. Merk op dat BRUGEL bij de controle ex post 2021 een bedrag van € 69.012 en bij de controle ex post 2022 een bedrag van € 155.404,91 had verworpen om dezelfde redenen.

SIBELGA verklaarde in haar antwoorden ook dat deze kosten sinds januari 2024 rechtstreeks aan de gemeenten worden gefactureerd.

In het kader van de volgende controles zal BRUGEL blijven toezien op de goede uitvoering van deze regularisaties.

²⁰ GRBC-AM-31.72092

²¹ <https://brugel.brussels/publication/document/adviezen/2020/nl/ADVIES-305-VERSLAG-openbare-dienst-opdrachten-SIBELGA-2019.pdf> 5.1.7

²² Door BRUGEL toegepaste criteria voor de evaluatie van het onredelijke of onnodige karakter van de elementen van het totale inkomen van de distributienetbeheerder": <https://www.brugel.brussels/publication/document/notype/2019/nl/Methodologie-Criteria-evaluatie-na-concertatie-Elek.pdf>

7.9 Algemene voorstelling van de gerapporteerde saldi

7.9.1 Voorstelling van de beheersbare saldi 2023

Voor het boekjaar 2023 werd, in overeenstemming met de methodologie, slechts een gedeelte (€ - 4.690.467²³) toegerekend aan de netbeheerder en werd het andere deel overgebracht naar het tariefreguleringsfonds.

Bedrag in €	Saldo van het boekjaar 2023
Voorgesteld saldo	- 9.440.228,02
Aan het gerealiseerde aangebrachte correcties	- 72.276,29
Goedgekeurd saldo	-9.512.504,31

Tabel: Beheersbare saldi 2023

Met deze verwerpingen weigert BRUGEL dat de opbrengsten van de netbeheerder (uit de Brusselse distributietarieven) voor de betaling van deze kosten worden gebruikt.

7.9.2 Voorstelling van de niet-beheersbare saldi 2023

Bedragen in €	Saldi ²⁴ van het boekjaar 2023
1. Verschil als gevolg van de indexering van het budget van de beheersbare kosten	9.256.915
2. Afschrijvingen	58.940
3. Openbare dienststopdrachten	6.578.529
4. Embedded costs	-3.402.273
5. Billijke marge	3.449.194
6. Overgedragen saldi en gebruik van de saldi	-389.478
7. Toeslagen (incl. Ven.B)	3.581.004
8. Overige niet-beheersbare kosten	803.246
9. Verschil van de volumes	5.853.882
Gepresenteerde saldi	25.789.959
Door BRUGEL aangebrachte correcties	-91.198,06
Goedgekeurde saldi	25.698.761

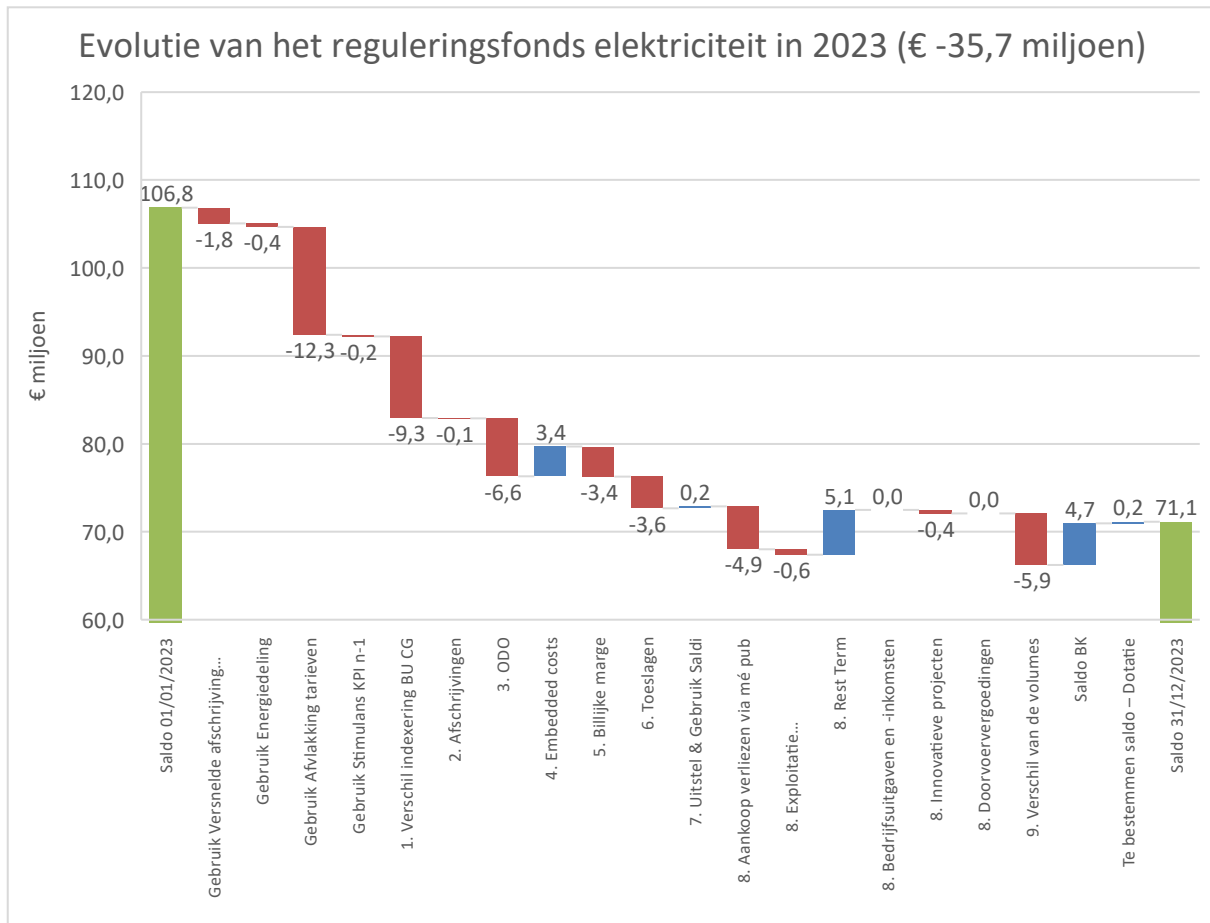
Tabel: Niet-beheersbare saldi 2023

²³ Vóór correcties

²⁴Een negatief saldo stemt overeen met een tariefschuld van SIBELGA en moet aan de verbruikers worden terugbetaald. Een positief saldo stemt overeen met een tariefvordering van SIBELGA en moet door SIBELGA worden gerecupereerd.

8 Evolutie van het tariefreguleringsfonds elektriciteit

De volgende grafiek toont de evolutie van het tariefreguleringsfonds elektriciteit tussen 01/01/2023 en 31/12/2023.

Figuur 16: Evolutie van het tariefreguleringsfonds elektriciteit in 2023

De toepassingen zijn voornamelijk het gevolg van de versnelde afschrijving van de meters en van de afvlakking (vermindering) van de tarieven, zoals bedoeld in het tariefvoorstel, van de indexering van de beheersbare kosten en van de financiering van het verschil tussen de begroting en de ontvangsten van de ODO.

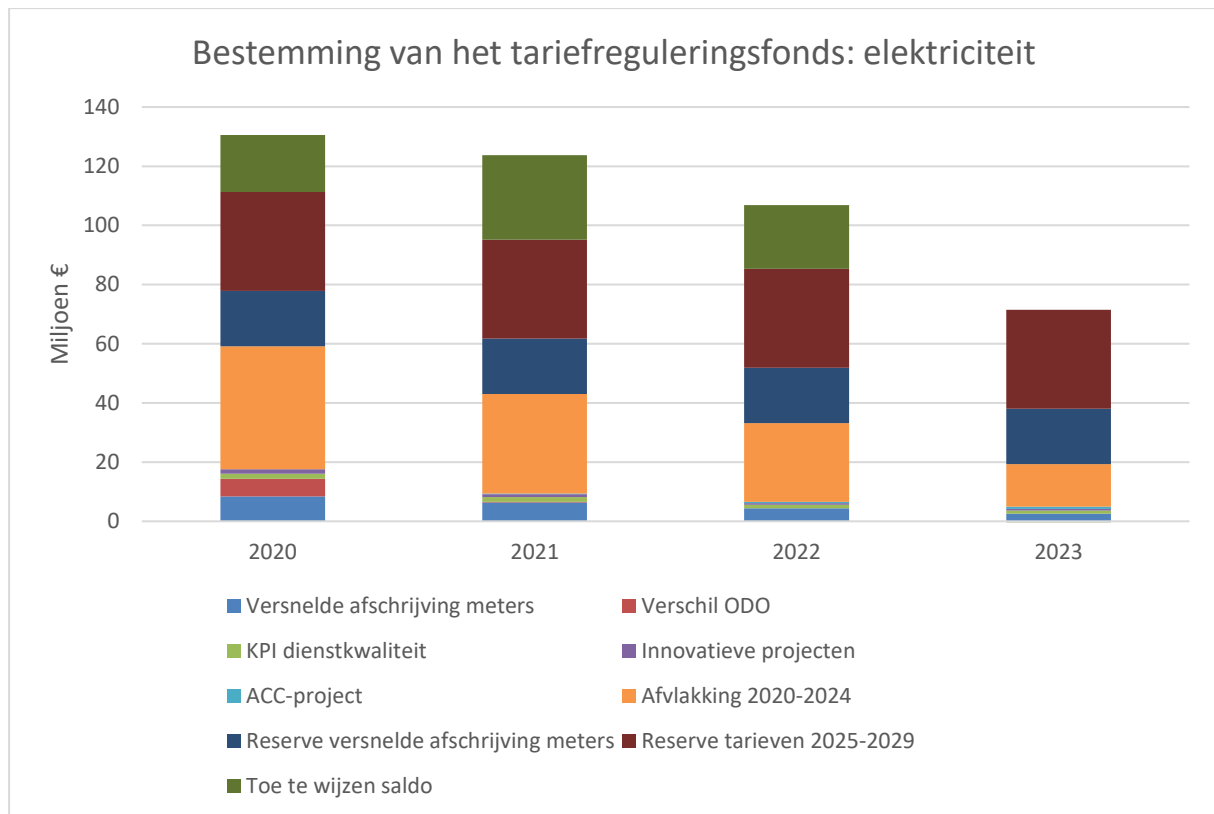
Meerdere elementen hebben ertoe geleid dat de niet-beheersbare kosten hoger waren dan begroot:

- De toeslagen (ISOC);
- De aankoop van netverliezen;
- Het verschil op de gedistribueerde volumes.

9 Bestemming van het tarieffonds

De tariefmethodologie voorziet in de oprichting van een tarieffonds bij de netbeheerder dat wordt gevoed door de verschillende tariefsaldi. Met dit tarieffonds kunnen bepaalde uitgaven worden gedekt die waren begroot, maar kunnen er ook bedragen worden gereserveerd om uitgaven na deze periode te dekken.

De volgende grafiek toont de evolutie van de bestemming tussen 2020 en 2023.

Figuur 17: Evolutie van de bestemming van het tariefreguleringsfonds elektriciteit

10 Beslissingen

Gelet op de ordonnantie van 19 juli 2001 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest;

Gelet op de ordonnantie van 8 mei 2014 tot wijziging van de ordonnantie van 19 juli 2001 betreffende de organisatie van de gas- en de elektriciteitsmarkt in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en de ordonnantie van 1 april 2004 betreffende de organisatie van de gas- en de elektriciteitsmarkt in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, betreffende wegenisretributies inzake gas en elektriciteit;

Gelet op de tariefmethodologie die van toepassing is op de beheerder van het distributienet elektriciteit die actief is in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest;

Gelet op het jaarverslag van SIBELGA betreffende het bedrijfsresultaat 2023 bezorgd aan BRUGEL op 15 maart 2024;

Gelet op de analyse van de reguloire saldi, zoals gerapporteerd door SIBELGA, uitgevoerd door BRUGEL;

Gelet op de aanvullende informatieverzoeken;

Gelet op de antwoorden van SIBELGA op de verschillende informatieverzoeken;

Heeft de raad van bestuur van BRUGEL beslist:

- a) de reguloire saldi zoals gepresenteerd in de initiële verslagen van SIBELGA te verwerpen;
- b) de gecorrigeerde reguloire saldi gepresenteerd in de punten 7.9.1 en 7.9.2 van dit document te aanvaarden, op voorwaarde dat SIBELGA de aangebrachte correcties in het boekjaar 2024 boekt;
- c) het bedrag van **€ 375.430** toe te kennen bij wijze van vergoeding voor de resultaten die SIBELGA heeft behaald in het kader van de stimulerende regulering op basis van doelstellingen.

BRUGEL zal bij zijn ex-postcontrole van de jaarrekening van SIBELGA 2024 toezien op de naleving van deze beslissing door SIBELGA.

11 Algemeen voorbehoud

BRUGEL heeft deze beslissing goedgekeurd en heeft zich uitgesproken over de regulatoire saldi 2023 (elektriciteit) van de netbeheerder SIBELGA op basis van alle elementen waarover zij beschikte.

Indien bij latere controles zou blijken dat de informatie foutief is en eventueel moet worden aangepast, kan BRUGEL haar beslissing herzien.

BRUGEL behoudt zich het recht voor nog verantwoordingselementen met betrekking tot het redelijke karakter van bepaalde elementen van de totale inkomsten in de loop van de volgende jaren te vragen en te onderzoeken.

Aan SIBELGA wordt gevraagd eventuele opmerkingen, materiële en/of rekenfouten die deze beslissing zou kunnen bevatten binnen 10 dagen volgend op haar betekening mee te delen.

12 Beroep

Tegen deze beslissing kan beroep worden ingesteld bij het Marktenhof van Brussel in overeenstemming met artikel 9septies van de Elektriciteitsordonnantie. Op grond van artikel 30octies van de elektriciteitsordonnantie kan, onverminderd de gewone rechtsmiddelen, bij BRUGEL een klacht worden neergelegd tegen deze beslissing met het oog op de heroverweging ervan. Deze klacht heeft geen opschortende werking.

* *

*